

**สรุปประเด็นการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับประเทศ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑
วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ น.
ณ ห้องประชุมศูนย์ปฏิบัติการกรมส่งเสริมการเกษตร (Operation Room) อาคาร ๑ ชั้น ๒
กรมส่งเสริมการเกษตร**

*****

ประธานการประชุม นายสมชาย ชาญณรงค์กุล อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

ผู้ดำเนินการประชุม นายเชิดชัย จิณะแสน ประธานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ

๑. การดำเนินงาน ศพก. ในรอบต่อไป จะไม่แยกกลุ่มเฉพาะ ศพก. จะต้องเชื่อมโยงการทำงานกับแปลงใหญ่เพื่อให้เกิดผลงานที่เป็นรูปธรรม และเราจะมีแนวทางการเชื่อมโยงการขับเคลื่อน ศพก. สู่มแปลงใหญ่ให้มีเป้าหมายที่ชัดเจนได้อย่างไร

๒. งบประมาณและการดำเนินการแบบบูรณาการที่จะเกิดขึ้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สั่งการและมอบหมายให้ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดทำแผนบูรณาการขับเคลื่อน ศพก. กับแปลงใหญ่ ในลักษณะแผนปฏิบัติงาน ภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๐ (เป็นแผนบูรณาการในทางปฏิบัติที่ผ่านการประชุมหารือแล้วระหว่างประธาน ศพก. ประธานแปลงใหญ่ และ SC)

๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มอบนโยบาย/คำขวัญ (Motto) ของ ศพก. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ “ปีแห่งการสร้างความสำเร็จให้กับเครือข่ายของ ศพก.” คือ การเร่งรัดขับเคลื่อนเครือข่ายของ ศพก. ๑๐,๕๒๓ ศูนย์เครือข่าย ให้มีความเข้มแข็งเทียบเท่าหรือมากกว่าศูนย์หลัก ๘๘๒ ศูนย์

๔. แนวทางการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๔.๑ ศพก. ระดับดี (A) จำนวน ๔๗๐ ศูนย์ พัฒนาให้สมบูรณ์ขึ้น และพัฒนาเครือข่าย

๑) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้ ศพก.

๒) รองรับบริการด้านการเกษตรให้ครอบคลุมกิจกรรมในพื้นที่

๔.๒ ระดับดี (B) จำนวน ๔๐๑ ศูนย์ พัฒนาให้เป็นระดับดี (A) ขยายเครือข่าย

๑) พัฒนา ศพก. เพื่อยกระดับ เป็น A

๒) เน้นการพัฒนาคนและหลักสูตรการเรียนรู้

๔.๓ ระดับปรับปรุง (C) จำนวน ๑๑ ศูนย์ พัฒนาให้เป็น B และ A สร้างเครือข่าย

๑) พัฒนา ศพก. เน้น ๔ องค์ประกอบ เกษตรกรต้นแบบ ฐานเรียนรู้ แปลงเรียนรู้และหลักสูตร

๒) มีความพร้อมเป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการด้านการเกษตรของชุมชน

๕. งบประมาณในการขับเคลื่อน ปรับปรุงและพัฒนา ศพก. และเครือข่ายของ ศพก. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๕.๑ งบบูรณาการ ศพก. ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๒๓๐,๗๖๒,๑๘๐.- แบ่งเป็น

๕.๑ ศพก. เกรด A ๔๗๐ ศูนย์ งบประมาณ ๑๒๓,๐๑๘๐,๒๖.-

๕.๒ ศพก. เกรด B ๔๐๑ ศูนย์ งบประมาณ ๙๓,๓๔๗,๕๓๕.-

๕.๓ ศพก. เกรด C ๑๑ ศูนย์ งบประมาณ ๑๔,๓๙๖,๖๑๙.-

๕.๒ งบประมาณเพื่อขับเคลื่อน ศพก. ของกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๔๖,๒๔๔,๔๐๐.- โดยมีงบประมาณการจัดประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. จำนวน ๔,๙๓๓,๘๐๐.-

๖. แผนการดำเนินงานของ ศพก. กำหนดเป็นรายไตรมาส รวม ๔ ไตรมาส ซึ่งในแต่ละไตรมาส จะกำหนดเป้าหมายและกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ

๗. แนวทางการเชื่อมโยง ศพก. สู่แปลงใหญ่

๗.๑ กรณี ศพก. ที่มีแปลงใหญ่

- สินค้าชนิดเดียวกัน (ไม่มีปัญหาในการเชื่อมโยง)

- สินค้าต่างกัน ให้ใช้ เครือข่ายของ ศพก. ที่มีสินค้าตรงกับแปลงใหญ่

๗.๒ กรณี ศพก. ที่ไม่มีแปลงใหญ่

- เพิ่มแปลงใหญ่ที่มีสินค้าเดียวกับ ศพก.

๘. แผนการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๘.๑ การประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ระดับประเทศ เขต จังหวัด และ อำเภอ ๒ เดือน/ครั้ง รวมจำนวน ๖ ครั้ง

๘.๒ พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ร่วมกับแปลงใหญ่ตลอดห่วงโซ่อุปทาน

๘.๓ พัฒนาเกษตรกรผู้นำ จำนวน ๒๖,๔๖๐ ราย ไปสู่การผลิตในรูปแบบแปลงใหญ่

๘.๔ ศพก. และแปลงใหญ่ ร่วมกันวางแผนการผลิต การตลาด และบริหารจัดการสินค้าเกษตรร่วมกัน

๘.๕ พัฒนา ศพก. ที่มีศักยภาพให้เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตเพื่อการจำหน่าย

๙. แนวทางการดำเนินงานของศูนย์เครือข่าย

๙.๑ ผลักดันให้เกิดแผนปฏิบัติงานร่วมกันกับ Single Command (SC)

๙.๒ ทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนรู้ของ ศพก. และเครือข่ายโดยมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการเกษตร

๙.๓ การดำเนินการตามปฏิญญาการขับเคลื่อนการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

๑๐. การเตรียมการรองรับกิจกรรมโครงการเพิ่มศักยภาพ ศพก.

๑๐.๑ ครม. มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ ส.ค. ๖๐ ให้ดำเนินโครงการเพิ่มศักยภาพ ศพก.

๑๐.๒ ขณะนี้สำนักงบประมาณยังไม่อนุมัติงบประมาณ และหากได้รับงบประมาณให้ดำเนินการเกลี่ยงบประมาณใหม่ เช่น การปรับปรุงฐานเรียนรู้ เป็นต้น (งบประมาณที่ได้รับเป็นงบดำเนินงาน)

๑๐.๓ งบประมาณดังกล่าวจะโอนไปยังจังหวัด

๑๐.๔ ให้ดำเนินการสำรวจข้อมูลเครือข่ายของ ศพก. (เครือข่ายจากหน่วยงานเดิม/เครือข่ายที่เกิดขึ้นใหม่)

๑๐.๕ ศพก. หลัก ๘๘๒ ศูนย์ จะต้องเป็นต้นแบบ/แนวทางการพัฒนาให้กับเครือข่ายของ ศพก.

๑๑. แนวทางการประชุมร่วมกันระหว่างเครือข่าย ศพก. กับ เครือข่ายแปลงใหญ่

๑๑.๑ ประชุมเครือข่ายทุกระดับ ๒ เดือน/ครั้ง (สัปดาห์ที่ ๓ ของเดือน) ในส่วนการประชุมเครือข่ายระดับประเทศ กำหนดให้จัดประชุมที่กรมส่งเสริมการเกษตร (ภาคเช้า-ประชุมร่วมเครือข่าย ศพก./แปลงใหญ่ และภาคบ่าย-แยกประชุม)

๑๑.๒ จะต้องกำหนดประเด็นหารือร่วมกัน (ประเด็นที่จะทำงานร่วมกัน) และให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน

๑๑.๓ ให้สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร และกองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรจัดทำแผนการประชุมให้ชัดเจนสอดคล้องกับแผนรายไตรมาส

๑๑.๔ แจ้งกำหนดการประชุมให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบล่วงหน้า เพื่อจะได้วางแผนเตรียมตัวได้ถูกต้อง

๑๒. ประเด็นอื่นๆ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. /ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๑๒.๑ แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาประธาน ศพก./ศพก. ที่ขาดความพร้อมในการดำเนินงาน

- ไม่มีการเปลี่ยนประธาน ศพก./ศพก. ยังคงใช้ ประธาน ศพก./ศพก. ที่มีอยู่เดิม

- ให้เขตกำชับจังหวัดดำเนินการสำรวจ ศพก. ที่ขาดแคลนสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ถนน และอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นต้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

๑๒.๒ แนวทางการสร้างความเข้มแข็งให้กับ ศพก.

- เครือข่ายของ ศพก. ๑๐,๕๒๓ ศูนย์เครือข่าย ใช้งบกลาง ปี ๒๕๖๐ (งบดำเนินงาน) วงเงิน ๑๒๓ ล้านบาท)

- ศพก. ๘๘๒ ศูนย์ ให้จัดทำโครงการเงินกู้ร่วมกับธนาคารของรัฐบาล เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ส.ก.) และธนาคารออมสิน โดยเน้นดอกเบี้ยต่ำ/ไม่คิดดอกเบี้ย (โครงการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้ ศพก.)

- มอบกองวิจัยฯ ประสานงานดำเนินการดังกล่าว เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มรูปแบบ

๑๒.๓ การจัดหาเรื่องจักรกลการเกษตรสำหรับ ศพก. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรขอให้ทุก ศพก. จัดเตรียมแผนงาน/รูปแบบ (Model)/โครงการที่ชัดเจนเสนอมายังกรมส่งเสริมการเกษตรอีกครั้ง

๑๒.๔ โครงการชะลอข้าวเปลือกออกสู่ตลาดของ ธ.ก.ส. (การชะลอการจำหน่ายข้าวเปลือกของรัฐ) อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ขอให้กลุ่มแปลงใหญ่จัดทำโครงการ ๒ โครงการ พร้อมกัน คือ

๑) โครงการจัดทำไซโลเก็บข้าวเปลือก

๒) โครงการจัดทำโรงอบข้าวเปลือก

๑๒.๕ ๑ ศพก. ๑ โครงการวิจัย (ศพก. วิเคราะห์หัวเกษตรกร) ให้ ศพก. จัดทำโครงการวิจัย เรื่อง “การวิเคราะห์สถานภาพการทำการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่” โดยเบื้องต้นแบ่งเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่จะศึกษาวิเคราะห์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการศึกษาวิเคราะห์และพัฒนา

๑) กลุ่มที่ ๑ เกษตรกรที่ทำนาด้วยตนเอง และมีที่ดินเป็นของตนเอง

๒) กลุ่มที่ ๒ เกษตรกรที่ทำนาด้วยตนเอง ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองต้องเช่าที่นา

๓) กลุ่มที่ ๓ เกษตรกรที่ทำนา แต่จ้างทั้งหมด

๑๒.๖ ปัญหาการขยายพื้นที่ปลูกไม้ผลมากขึ้น (ทุเรียน) ในเขตภาคตะวันออก ส่งผลให้เกิดการกระจุกตัวของผลผลิต กระทบต่อการส่งออก เกษตรกรจะต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ดังกล่าว โดยเกษตรกรจะต้องพัฒนาตัวเองให้มากขึ้น ช่วยเหลือตัวเองให้มากขึ้น ทั้งในเรื่องของการ การบรรจุภัณฑ์ (Packaging) และแรงงาน

ทั้งนี้ ขอให้กรมส่งเสริมการเกษตร และ ศพก. พัฒนา/อบรมเกษตรกรหรือสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ ให้เข้าถึงองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และมอบรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร คนที่ ๓ ประสานงานในเรื่องแผนการบริหารจัดการผลไม้

.....

กลุ่มพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคีและเครือข่าย
กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร